

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

LIFE 2016

I.Mendziņa
10.06.2016.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

LIFE

- Vides un klimata pasākumu programma
- Regula 1293/2013
- Kopējais budžets 3 456 655 000 eiro
- Divas apakšprogrammas:
 - Vide (75% kopējā budžeta)
 - Klimats (25% kopējā budžeta)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

LIFE Vide

- **Vide un resursefektivitāte** (mērķis – izstrādāt, testēt un demonstrēt tādas politikas vai vadības metodes, paraugpraksi un risinājumus, ko var atkārtot, nodot tālāk vai integrēt citās jomās saistībā ar ES vides politiku, jo īpaši ūdens, atkritumu un gaisa jomā, kā arī zināšanu uzlabošana)
- **Daba un bioloģiskā daudzveidība** (mērķis – sniegt ieguldījumu ES Bioloģiskās daudzveidības stratēģijas mērķu, jo īpaši dabas aizsardzības likumdošanas ieviešanā un atbilstošo zināšanu uzlabošanā)
- **Vides pārvaldība un informācija** (mērķis – veicināt izpratnes veidošanu par vides jautājumiem, atbalstīt komunikāciju, pārvaldību un informācijas apmaiņu vides jomā, paplašināt ieinteresēto pušu iesaistīšanos vides politikas īstenošanā)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

LIFE Klimats

- **Klimata pārmaiņu mazināšana**
(mērķis – veicināt ES klimata pārmaiņu mazināšanas politikas ieviešanu, t.sk. uzlabojot zināšanas un attīstot inovatīvas tehnoloģijas, pieejas un metodes)
- **Pielāgošanās klimata pārmaiņām**
(mērķis – veicināt ES klimata pārmaiņu pielāgošanās politikas izstrādi un ieviešanu, demonstrējot politikas un pārvaldības pieejas un risinājumus)
- **Klimata pārvaldība un informācija**
(mērķis – veicināt izpratni un komunikāciju, sekmēt zināšanu apmaiņu klimata politikas jomā)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

LIFE II

- Daudzgadņu programma 2014.-2017. gadam (2018.-2020.g.), t.sk. Vides apakšprogrammas tematiskās prioritātes un prioritārās tēmas
- Vides apakšprogrammā 2014.-2017. gadā saglabātas nacionālās aploksnes
- Klimata apakšprogrammā nacionālo aplokšņu nav
- Līdzfinansējuma likmes atkarīgas no projekta kategorijas

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Tradicionālie LIFE projekti

- Izmēģinājuma projekti – izmanto tehnoloģijas vai metodes, kas iepriekš nav izmantotas vai izmēģinātas
- Demonstrāciju projekti – izmanto tehnoloģijas vai metodes, kas ir jaunas konkrētajā kontekstā
- Paraugprakses projekti – izmanto piemērotas, rentablas un mūsdienīgas tehnoloģijas
- Informācijas, izpratnes veidošana un izplatīšanas projekti

Sadaļa	Projektu veidi
Vide un resursefektivitāte	Izmēģinājuma projekti Demonstrāciju projekti
Dabas un bioloģiskā daudzveidība	Izmēģinājuma projekti Demonstrāciju projekti Paraugprakses projekti
Vides pārvaldība un informācija	Informācijas, izpratnes veidošana un izplatīšanas projekti
Klimata pārmaiņu mazināšana	Izmēģinājuma projekti Demonstrāciju projekti Paraugprakses projekti
Pielāgošanās klimata pārmaiņām	Izmēģinājuma projekti Demonstrāciju projekti Paraugprakses projekti
Klimata pārvaldība un informācija	Informācijas, izpratnes veidošana un izplatīšanas projekti

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

LIFE - tas uz mani
neattiecas, tam nav nekāda
sakara ar reālu biznesu

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Kartupeļu cietes ražotājs Dānijā

Uzstādījumi

- Pārstrādā 300 000 t kartupeļu gadā, t.i. 100 t/h
- Liels ūdens un kurināmā patēriņš
- Ražošanas notekūdeņi ar lielu bioloģisko vielu koncentrāciju

LIFE projekta rezultātā

- Uzstādīta iekārta augstvērtīga proteīna ražošanai no ražošanas notekūdeņiem
- Par 60% samazināts enerģijas patēriņš
- Par 40% samazināts ūdens patēriņš
- Ražošanas izmaksas 0.11€/kg proteīna (vidējās izmaksas ES cietes nozarē 0.34€/ kg proteīna)
- Jaunais proteīna produkts var tikt izmantots kā lopbarība

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

LIFE- tas ir tikai
milzīgiem ražošanas
uzņēmumiem, ne man

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Ķīmisko tīrītavu tīkls Fred Butler, NL

Uzstādījumi

- 7 pieņemšanas punkti Nīderlandē
- Videi draudzīgāki tīrīšanas līdzekļi
- Samazināts tīrīšanai nepieciešamais laiks

LIFE projekta rezultātā

- Perhloretilēns aizstāts ar šķidro CO₂
- Izbūvētas īpašas tīrīšanas mašīnas
- Iegūtais tīrīšanas rezultāts līdzvērtīgs perhloretilēna sniegunam
- Par 30% enerģijas patēriņš
- Par 20% samazinātas izmaksas uz kg

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

LIFE Projektu “ideoloģija”

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

No vienas puses...

- Skaidri zināms tehnoloģiskais process (*in-out*)
- Ir iestrādes / idejas konkrētu problēmu risināšanai (piem., resursu patēriņa samazināšana, atkritumu daudzuma apjoma samazināšana, vērtīgu vielu "atgūšanai" no atkritumiem u.t.t.)
- Ir idejas tehnoloģiskā procesa uzlabošanai / pilnveidošanai
- Vides likumdošana "spiež" uzņēmējus domāt par savas darbības ietekmes uz vidi samazināšanu

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Piesārņojums nav
neizbēgama tehnoloģiskā
progresā sastāvdaļa, bet
gan skaidra norāde, kurā
vietā izgudrotājs ir beidzis
darbu...

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

.... No otras puses

- Skaidri definēta VIDES problēma
- Zināmi tās cēloņi
- Tiek piedāvāti risinājumi, kuri tiešā veidā risina konkrēto problēmu
- Mērāmi sākotnējie parametri, konkrēti sasniegšanas indikatori
- Liels demonstratīvs, inovāciju un rezultātu izmantošanas potenciāls

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Projekti ar augstu tirgus gatavību

- Pieteicēji MVU un lieli uzņēmumi
- Idejas var komercializēt jau projekta laikā (SIC! ieguldījumu amortizācija)
- Tehniskā gatavība
- Tehnoloģiskā procesa apraksts – procesi, materiāli, atšķirība no jau pieejamiem risinājumiem, kur slēpjas inovācija
- Projekta mērogs ļauj novērtēt projekta idejas tirgus potenciālu un sniegto vides ieguvumu jau projekta laikā un vismaz 3-5 gadus pēc projekta

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Projekti ar augstu tirgus gatavību

- Mērāmi vides ieguvumi, pilna dzīves cikla analīze
- Tirgus situācijas apraksts
- Projekta rezultātu ilgtspējas nodrošināšana (stratēģiska pieeja) – vismaz biznesa plāns
- Projekta rezultātu tālāknodešana – stratēģiska pieeja – vismaz atbilstošs plāns

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

LIFE 2016

- Atbilstība daudzgadu programmas tēmām – projekta ideja atbilst katram tēmas būtiskajam elementam!
- Skaidri un izmērāmi sākotnējie, prognozētie un sasniegtie vides parametri
- Lielāka vērība dubultās finansēšanas novēršanai (apliecinājums par situāciju *de facto*)
- Rezultātu tālāknodošana un ilgtspēja (stratēģiska pieeja)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

LIFE 2016

- Iepriekšējo LIFE projektu pieredzes tālāka attīstīšana – atsauces un atšķirību definēšana, skaidri un saprotami pamatojumi, lielākas garantijas par rezultātu ilgtspēju
- Projekta ideju koordinācija
- Skaidrāk definēti transnacionālie projekti

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

EK līdzfinansējuma principi

- Maksimālais līdzfinansējuma apjoms ir noteikts līgumā – gan kā % no kopējām projekta izmaksām, gan maksimālā summa, bet ne vairāk kā faktiskie projekta izdevumi
- Standarta līdzfinansējuma likme – 60%
- Visi citi iespējamie ienākuma avoti (banku procenti, semināru dalības maksas, u.tml.) jādeklarē un tiek atskaitīti no galīgā EK maksājuma (izņēmums – EK avansa maksājuma uzkrātie %)
- Ja viens vai vairāki partneri izstājas no projekta, pieteicēja pienākums ir nodrošināt iztrūkstošo finansējumu vai kā citādi nodrošināt projekta ieviešanu
- Šādā gadījumā EK patur tiesības proporcionāli samazināt savu līdzfinansējuma apjomu

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

EK līdzfinansējuma principi

- Attaisnotie izdevumi katrā budžeta pozīcijā nevar pārsniegt projekta pieteikumā noteiktās summas
- Manevra iespēja katrā budžeta pozīcijā 20% no apstiprinātās izdevumu pozīcijas, izņemot *overheads*, kuru maksimālā summa ir 7% no kopējām faktiskajām attaisnotajām izmaksām

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

EK maksājumu kārtība

- **Avansa maksājums (30%)**
 - Iznēmums – projekti, īsāki par 2 gadiem VAI kur EK līdzfinansējums ir mazāk kā 300 000 eiro (70%)
- **Vidus maksājums (40%), pie nosacījumam, ja vismaz 100% no avansā maksājuma ir iztērēti**
 - Iznēmums – par 48 mēnešiem garāki projekti un kur EK līdzfinansējums vairāk kā 4 M eiro (2* 20%)
- **Gala maksājums (20-30%), bet ne vairāk kā nepieciešams faktisko izdevumu līdzsvarošanai**
- **Maksājumu veikšanas termiņi – avanss un vidus maksājumi – 60 dienas, gala maksājums – 90 dienas no atbilstošo dokumentu akceptēšanas brīža.**

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

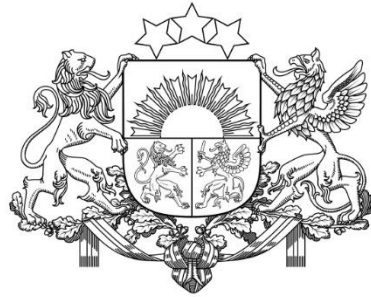
2016. Gada konkurss

- Projektu uzsaukums 19. maijā
- Iesniegšanas termiņi atšķirīgi:
 - Klimats (visas sadaļas)– 07.09.
 - Vide – 12.09.
 - Daba, Vide Info -15.09.
- Projektu pieteikumu iesniegšana, tikai izmantojot eProposal
- Līgumu slēgšana maijs – jūnijs, 2017
- Agrākais projektu sākuma datums 01.07.2017.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

kritērijs	Min sliekšnis	Max vērtējums
Tehniskā saskaņotība un kvalitāte	10	20
Finanšu saskaņotība un kvalitāte	10	20
ES pievienotā vērtība – ieguldījums vides / klimata problēmu risināšanā	10	20
ES pievienotā vērtība –sinerģijas un integrācija	7	15
ES pievienotā vērtība – rezultātu tālāk nodošana un ilgtspēja	5	10
ES pievienotā vērtība – transnacionālie projekti, zaļais iepirkums	-	5
Atbilstība prioritārām tēmām	Vide	10
	Klimats	15
kopā	55	100

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Paldies!